

Brussel, 4 februari 2025
(OR. en)

5902/25

AGRI 41
AGRIFIN 10
AGRISTR 6
AGRIORG 15

NOTA

van: het Speciaal Comité Landbouw
aan: de Raad

Betreft: Toepassing van het beginsel van plattelandstoetsing
- *Informatie van het voorzitterschap*
- *Gedachtewisseling*

Ter voorbereiding van de zitting van de Raad Landbouw en Visserij op 24 februari 2025 vinden de delegaties in de bijlage een nota van het voorzitterschap over het bovengenoemde onderwerp.

Toepassing van het beginsel van plattelandstoetsing

Plattelandsgebieden vormen een essentieel onderdeel van het economische potentieel van Europa, en ze zijn verantwoordelijk voor het behoud van de voedselzekerheid voor alle EU-burgers en het leveren van collectieve goederen die samenhangen met hun sociale, culturele, economische, milieu- en landschapsfuncties. Hun leefbaarheid en hun langdurige en coöperatieve verbindingen met stedelijke centra zijn daarom van essentieel belang voor het behoud van de cohesie van de EU als geheel.

In veel lidstaten worden de plattelandsgebieden echter geconfronteerd met steeds grotere uitdagingen, niet in de laatste plaats wat betreft hun demografische en economische situatie. Dit is voornamelijk te wijten aan het per regio verschillende groei- en ontwikkelingstempo, dat leidt tot een toenemende ongelijkheid in de toegang tot culturele, economische en sociale verworvenheden.

Beleidsmakers op zowel EU-niveau als lokaal, regionaal en nationaal niveau moeten deze uitdagingen het hoofd bieden om plattelandsgebieden volledig mee te nemen in ontwikkelingsprocessen en te zorgen voor verdere investeringen in infrastructuur, onderwijs, arbeidsmarkt, gezondheid, cultuur en de ecologische, de digitale en de energietransformatie.

Het is van cruciaal belang om het veelzijdige potentieel van plattelandsgebieden, waar zo'n 137 miljoen mensen wonen, te erkennen en er goed gebruik van te maken, om er zo voor te zorgen dat zij sterker, verbonden, veerkrachtig en welvarend kunnen zijn, zoals uiteengezet in de mededeling van de Commissie, getiteld *Een langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU — Naar sterkere, verbonden, veerkrachtige en welvarende plattelandsgebieden in 2040* (doc. ST 10404/21). Dit model voor ontwikkeling komt tegemoet aan huidige en toekomstige uitdagingen en zal ervoor zorgen dat Europa's plattelandsgebieden blijven bijdragen aan een veilige en crisisbestendige EU.

De tijdens de COVID-19-pandemie verstoorde toeleveringsketens, de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, de geopolitieke veranderingen, en de toenemende, nadelige klimaatverandering – ze vereisen elk een passende respons van de EU. Bij deze respons moet rekening worden gehouden met de rol van agrovoedingsbedrijven om de veiligheid en de strategische autonomie van de EU te kunnen waarborgen.

Een van de hulpmiddelen om deze doelstellingen te verwezenlijken is de doeltreffende uitvoering van het mechanisme voor “*plattelandstoetsing*” en het verbreiden van goede praktijken op dit gebied op nationaal, regionaal en lokaal niveau, conform de aanbevelingen van de bovenvermelde *langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU*. Het uitgangspunt is dat dit mechanisme moet toestaan dat alle beleidsmaatregelen alsook de juridische en organisatorische oplossingen aangepast kunnen worden aan de behoeften en ontwikkelingsuitdagingen van plattelandsgebieden. In de conclusies van de Raad over een langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU (doc. ST 15631/23) sprak de Raad zijn steun uit voor de uitvoering van het concept “plattelandstoetsing” door de Commissie. De Raad riep ertoe op de plattelandstoetsing op alle niveaus te versterken en de effectieve uitvoering van territoriale effectbeoordelingen (TEB) te verbeteren.

Bij haar werkzaamheden aan nieuwe initiatieven waarvoor een effectbeoordeling vereist is, past de Europese Commissie nu reeds het beginsel van “betere regelgeving” toe, dat onder meer de beoordeling van het effect van de voorgestelde regelgeving op plattelandsgebieden (TEB) behelst. In het geval van initiatieven waarvoor geen effectbeoordeling nodig is, wordt ervan uitgegaan dat de diensten van de Commissie de gevolgen voor plattelandsgemeenschappen op een kwalitatieve manier onderzoeken.

Desondanks is het vooraf of achteraf uitvoeren van effectbeoordelingen van de voorgestelde oplossingen voor plattelandsontwikkeling onvoldoende om te waarborgen dat ze een daadwerkelijk effect hebben op het in stand houden van de leefbaarheid van die gemeenschappen en dat ze een toereikend antwoord vormen op de economische en sociale uitdagingen waarmee ze worden geconfronteerd.

Het verslag van de Commissie, getiteld *De langetermijnvisie voor de plattelandsgebieden van de EU: belangrijkste verwezenlijkingen en volgende stappen*, gepubliceerd in maart 2024 (doc. ST 8360/24), beschrijft de uitdagingen die de uitvoering van plattelandstoetsing met zich meebrengt, en laat zien hoe de oplossingen tot nu toe onvoldoende zijn gebleken om het daadwerkelijke effect van de EU-beleidsmaatregelen en -fondsen op de plattelandsontwikkeling na te gaan, en te waarborgen dat de verschillende bronnen van financiering voor plattelandsontwikkeling doeltreffend worden gecombineerd. Dit wordt ook bevestigd door de aanbevelingen van de *strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU* (doc. ST 13057/24) met betrekking tot de instelling van een plattelandstoetsing door de Commissie. Bij deze toetsing moet het resultaat van de huidige en nieuwe EU-wetgeving voor de plattelandsinclusie worden onderzocht.

Een verantwoorde inclusie van plattlandsgebieden in ontwikkelingsprocessen, en de versterking van hun crisisbestendigheid, vragen derhalve om gebruikmaking van het mechanisme voor plattelandstoetsing, niet alleen om de gevolgen van voorgenomen wetgevingsoplossingen voor de ontwikkeling van plattlandsgebieden te onderzoeken, maar ook om in de ontwerpfase van financiële, organisatorische en strategische oplossingen op passende wijze rekening te houden met de behoeften en uitdagingen van plattlandsgebieden.

Gezien het bovenstaande vraagt het voorzitterschap de delegaties op de volgende twee vragen te antwoorden:

1. Moet het mechanisme voor plattelandstoetsing worden verbeterd, en zo ja, hoe? Gelieve uw aanbevelingen/suggesties/conclusies met betrekking tot de plattelandstoetsing in te dienen ter voorlegging aan de Europese Commissie, in het bijzonder met het oog op een verbeterde doeltreffendheid van de uitvoering ervan op EU-niveau.
2. Hoe kan plattlandsontwikkeling beter worden geïntegreerd in EU-strategieën, -beleidsmaatregelen en -fondsen, niet zijnde het GLB, teneinde het daadwerkelijke effect ervan op de cohesie te vergroten en de verschillen tussen stedelijke en plattlandsontwikkeling te verkleinen? Gelieve voorbeelden aan te reiken van goede praktijken op dit gebied die op lokaal, regionaal en nationaal niveau worden toegepast.